

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402

טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש כא סיון תש"פ: הדלקת נרות: ירושלים 7:10 תל-אביב: 7:25 חיפה 7:18 מוצאי שבת: ירושלים: 8:28 תל-אביב: 8:31 חיפה: 8:32 ר"ת: 9:02

פרשת שלח אל התחבר לרשע

להתרחק מאנשי רשע, שלא להיות מושפע ממעשיהם ודרכם הרעה!

נלמד מהפסוק: "זיקרא משה לחושע בן נון יהושע" (פרק יג-טז)

וכתב רש"י (מהמד"ר): התפלל עליו י-ה יושיעך מעצת מרגלים. וכן בפסוק "ויעלו בנגב ויבא עד חברון" (יג-כב) דרשו חז"ל בגמרא (סוטה לד): "ויבואו" מיבעי ליה! אמר רבא, מלמד שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות והתפלל שינצל מעצת מרגלים. נמצאנו למדים, כי אף האדם הגדול ביותר, חושש מהשפעה השלילית של סביבתו. ולכן התפלל משה על יהושע, ולכן פרש כלב, והתפלל על קברי אבות שינצל מעצת המרגלים. ואם כך בגדולי עולם, על אחת כמה וכמה בכל אדם.

בתקופה האחרונה שבה נכפה עלינו, עקב מגיפת הקורונה, שמירת המרחק בין האנשים בכל מקום ציבורי, ועטיית המסכות וכו' נוכל להבין יותר את אותם מושגים שעד לפני זמן קצר היו רחוקים מלתת עליהם את הדעת, להוודע עד כמה גדולה ההשפעה הרוחנית והסגולית באוויר ובאווירה שסביבנו, לטוב או למוטב, כמובא לפנינו:

במכתב מענין שכתב הגאון רבי עזרא אלטשולער זצ"ל (בעל תקנת עזרא) לתרץ את השאלה בפסוק (בראשית יב-יא) "ויהי כאשר הקריב אברם לבוא מצרימה... עתה ידעתי כי אשה יפת מראה את", והפלא הוא: היאך יתכן שעד עתה לא ראה ולא ידע?

וכתב רבי עזרא לתרץ בדברים הבאים: "האור הגשמי נקשר ומחובר יחד מקצה התבל ועד קצהו, כידוע מהטלפון וכו', ומשום כך כשיש איזו מחלה רח"ל באיזה מקום, אם המחלה חלשה אין לירא ממנה במקומות אחרים, אבל אם חזקה היא, עלול הדבר שתבוא גם במקומות אחרים אם אפידעימית היא, ובקרוב לאותו מקום הסכנה עצומה".

כך האויר הרוחני נקשר ומחובר יחדיו בעולם כולו, וכשיש השחתה במקום אחד, כשהיא חזקה עלולה להשחית גם במקום אחר אפילו מרחוק, ובפרט מקרוב, אפילו על מי שכוחותיו הרוחניים חזקים מאוד. לפי"ז יש לתרץ, כי אברהם אבינו ודאי ידע והכיר את שרה, אך בהיות שרעיונותיו היו קדושים תמיד, לא נפל ברעיונו על יופיה של שרה, ורק כשהקריב למצרים החל להרגיש בזה, והבין מעצם זה שהרגיש, כי המדינה הזאת טופה בזימה מאוד, וא"כ יש סכנה פן יהרגוהו". עכ"ד.

ובאמת מצינו השפעה שלילית כזו, כבר בדור המבול, שגם הבעלי החיים קלקלו טבעם. וכפי שביאר **הבית הלוי** שבמקום שפרוצים כולם בחטא מסויים ונמשכים אחר תאוה מסויימת, במקום זה השפעת החטא רבה על שאר העולם. וזה מה שקרה בדור המבול שגברה רוח הטומאה בעולם בכזו השפעה חזקה עד ש"השחית כל בשר את דרכו על הארץ".

ובזה מבאר הביה"ל את דברי חז"ל (חגיגה טו.) "זכה צדיק, נוטל חלקו וחלק חברו בן עדן, נתחייב רשע, נוטל חלקו וחלק חברו בגיהנם" ולכאורה תמוה: מדוע יקבלו בנוסף על חלקם המגיע להם, גם את חלק מעשי חברים? אלא התשובה: מלבד עצם מעשי הרשע, הרי השפיע רוח טומאה על כל סביבתו וגרם בכך שיחטא חברו, על כן בדין הוא ששותף הוא בזה, ועליו לשלם על כך. וכך גם משפיע הצדיק במעשיו על סביבתו לטובה, ונמצא שותף במעשים שגרים ומגיעו שכר על כך.

והשפעה חזקה זו קיימת גם בתוככי "בית מקדש מעט", ולא רק ברחובה של עיר, כפי שכתב **השל"ה הק'** (מס' תמיד פרק נר מצוה) בזה"ל: "כשיהיו שכני האדם היושבים עמו מתפללים בכוונה, יקל עליו לכוון ליבו גם הוא. אך כשיהיו יושבין אצלו אנשי לצון מתפללים שלא בכוונה, יקשה גם עליו לכוון. ועל זה נאמר בגמרא (סוכה נו): "אוי לרשע ואוי לשכנו". וכן (באבות פ"א מ"ז) "הרחק משכנ רע" וכו'.

"דמעת חינם לא תזיק"...

סיפר מנהל חינוכי: במוסדי היה בחור מקולקל שהסית והדיח וקלקל אחרים. בלית ברירה הרחקתי אותו והוצאתי אותו מהמוסד. אמו הגיעה והתחננה בדמעות שליש שאחוס עליו, עליה ועל משפחתה, ואחזיר אותו. היא התייפחה ולבי נכמר. אמרתי לה "אשקול בדבר".

ולמה אמרתי כך? כי חששתי ממה שמוספר בגמרא (כתובות סב:) על רב רחומי שבגלל איחורו הזילה אשתו דמעות ונענש. כי זהו כוחם של דמעות. וחששתי גם אני מפני דמעותיה של האשה האומללה.

בצר לי עליתי לביתו של **הגרי"ש אלישיב** זצ"ל וסחתי בפניו את מצוקתי... השיב לי הרב אלישיב נחרצות: "מכיון שכך היית צריך לנהוג אין לך לפחד מדמעותיה כלל! קללת חינם לא תבוא (משלי כו-ב) ודמעת חינם לא תזיק!"

עפ"י ישא ברכה

הקשר שיש ל"תמגר" עם "תשבר"...

מעשה באחד מחסידי כ"ק האדמו"ר **מבאבוב** שהחל להתחבר ולהתרוועע עם בחורים שנטו מן הדרך הישרה. קרא לו הרבי ושאל אותו: אולי תוכל לפרש לי מה שאנו אומרים בכל יום בשמונה עשרה בברכת ולמלשינים: "והזדים מהרה תעקר ותשבר ותמגר". ומלא התיבות "תעקר ותשבר" עוד אפשר להבין, אבל מהו לשון "תמגר"? שתק הבחור.

אמר לו הרבי במתק שפתיו: האמת שגם אני לא יודע בדיוק כיצד לפרשו, אבל זאת יודע אני בבירור שמאחר וה"תמגר" נטפל ומתחבר ל"תעקר" ול"תשבר" הרי זה סימן ששייך להם, ודבר טוב כבר הוא לא יכול להיות...

משחת שמן - אבות

עלון השבוע פרשת שלח הוקדש לע"נ אבי מורי

ר' משה בן ר' יוסף הגר ז"ל

נלב"ע כ"ז סיון

ת . נ . נ . ע . ב . ה .

עלון השבוע פרשת שלח הוקדש לע"נ האשה אמי

מרת גולדא טייבל בת ר' יוסף ז"ל

אלמנת ר' אהרן צבי בן ר' שמחה הלוי ז"ל

יום היאהרצייט כ"ז סיון,

ת . נ . נ . ע . ב . ה .

ככל שירבה אדם בלימוד התורה וקיום המצוות, כן יגדל להיטיב בכך עם אנשי מקומו! נלמד מהפסוק "היש בה עץ אם אין" (פרק יג-ב)

ופירש רש"י: היש בה עץ - אם יש בהם אדם אשר ישגו עליהם בזכותו. ואמרו חז"ל בגמרא: הכי קאמר להו [=כך אמר להם] משה לישראל, ישנו לאותו אדם [איוב] ששנותיו כעץ ומגין על דורו כעץ (בבא בתרא טו.). וכתב בעל התורה תמימה לפרש ש"עץ" הוא תואר לצדיק לפי הנדרש בגמרא (תענית כה): על הפסוק: "צדיק כתמר יפרח כארז בלבון ישגה" מה אוכל טעמו מחליף, אף צדיק. וכן על הפסוק "סר צילם מעליהם... אל תראום" (יד-ב) הביא רש"י: "סר צילם" - מגינם וחזקם, כשרים שבהם מתו, איוב שהיה מגין עליהם (סוטה לח). והכלי יקר מצא רמז לכך: סר "צילם" בגימטריה "עץ".

מה ראו חז"ל להוציא את הפסוק ממשוטו ולפרש ש"עץ" הוא צדיק שמגן על דורו כעץ? מבאר הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל (באזנים לתורה) מפני שאין לך ארץ שאין בה עצים, וממילא אין מקום לשאלה זו ("היש בה עץ"). ומה עוד שכבר נאמר מיד: "ולקחתם מפרי הארץ... והימים ימי ביכורי ענבים", הרי שלבטח ישנם עצים בארץ זבת חלב ודבש, ואין צורך לברר אם יש בה עץ. אלא בהכרח הכוונה היא על "עץ" אדם [כנאמר "כי האדם עץ השדה"] צדיק הראוי להגן עליהם.

ובאמת ישנו קשר בין צדיק תלמיד חכם שהעולם נהנין מפרי תורתו, ובין עץ פרי מאכל שנהנין ממנו. ניתן למצוא זאת בדבריו המאלפים של בעל ה"קרון אורה", כפי שכתב בספרו על אמרת חז"ל בגמרא (תענית ז). "אם תלמיד חכם הגון הוא ממנו תאכל ואותו לא תכרות" וכך כתב:

"נראה לפרש, כמו שעץ מאכל נהנין ממנו בעליו מפריו, ומפני זה רואה תמיד להשקותו ולעשות כל צורכו כדי שתגדל וניקתו ויוסיף לעשות פרי. כן הוא התלמיד חכם. אם נהנין ממנו מפרי תורתו ופרי מעשיו הטובים, מוסיפין לו מלמעלה חכמה ובינה והשכל למען ירבו פירותיו והיו למאכל.

נמצא - כותב הקרון אורה - שהעץ [וכמוהו הנמשל לו] זוכה לשני דברים, גם כי ממנו יאכלו, וגם שהוא בעצמו אינו נכרת. "ואם לאו אותו תשחית" - כי אין לשום בריה הנאה ממנו, ומכיון שאין בו צורך והנאה יחרב מעיינו ויבש מקורו ונכרת ונאבד מן העולם. ועליו נאמר "והיה כערער בערבה"...

אבל בצדיקים נאמר "והיה כעץ שתול על פלגי מים..." והסמיכו לכך את מאמרי חז"ל המתארים כיצד תלמידי חכמים מועילים זה לזה, להודיע כי עיקר הצלחת התורה היא כאשר ישפיע לזולתו ואיש את רעהו יעזורו.

והתועלת הגדולה שישנה מתלמידי החכמים שעוסקים בתורה היא ששמירת העיר והארץ, תלויה בזכות לימוד תורתם ולא בכח האנשים אף שיהיו החזקים בעולם. [ב"כח הזכות" ולא ב"זכות הכח"] וכמובא ב**זוהר הק'** (פרשת ויצא כח-כה) על הפסוק בתהלים "אם ה' לא ישמור עיר שוא שקד שומר" עיי"ש.

ובזה סגולת כוחם של הצדיקים העוסקים בתורה, כדברי **החפץ חיים** עה"פ (שמות יז-ט) "ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק", מה ראה משה ששלח את יהושע? אלא משום שהיה לו כח התורה כדכתיב "ויהושע בן נון נער לא ימיש - מתוך האהל". היינו מאהלה של תורה. ומכיוון שעיקר התגברותו של עמלק היה בגלל רפיון התורה כמו שדרשו חז"ל על "וילחם ישראל ברפידים" שרפו ידיהם מן התורה, לכן שלח משה דוקא את יהושע שהיה לו כח התורה ואמר לו "צא" - אתה בעצמך, שעיקר הנצחון יהיה על ידך ובשביילך. וכך בכל דור ודור - מפטיר הח"ח - "כאשר ירים משה" היינו כח התורה אזי "וגבר ישראל".

הגראי"ל שטיינמן זצ"ל היה רגיל להביא את דברי **בעל הטורים** (דברים א-ג) עה"פ "ויהי בארבעים שנה, והשווה עם הפסוק בשופטים "בארבעים אלף בישראל" - "לומר: אם יהיה תלמיד חכם אחד בין ארבעים אלף, אין צריכים לא רומח ולא מגן כי ת"ח מגין עליהם מאויביהם".

המשיך הרב שטיינמן ואמר בהתפעמות: "תדעו לכם, בזכות לומדי התורה שב"ה התרבו מאוד ביחס למצב של לפני השואה, שבזמן ההוא בכל פולין לא היו אפילו אלף בחורי ישיבות, והיום בארץ ישראל לבד יש כמאה ועשרים אלף לומדי תורה בלעה"ר. זו הזכות שנותנת לו את הקיום כאן! ולאור דברי בעל הטורים, אם נכפיל מאה ועשרים אלף כפול ארבעים אלף נמצא שלומדי התורה מגינים על כל העולם..."

ומספר הרב הלל קופרמן שליט"א שפעם התבטא הרב שטיינמן בחיך של אושר ואמר: "בזכותם של לומדי התורה אנו ננצל מאיראן. ישנו אדם רע ורשע שרוצה להשמיד את כל היהודים, אך הדבר לא יעלה בידו בזכות לומדי התורה..."

הגנה בכח התורה...

מספר נכדו של הגאון רבי ברוך בער לייבוביץ זצ"ל, (רבי שמואל דוד טורץ זצ"ל שהיה עד ראייה):

בעת שהנאצים ימ"ש הגיעו לביתו של רבי ברוך בער כדי לקחת אותו עמם, [רצונם לקחתו היה מחמת 'אמונות מיסטיות'. הם האמינו שאם הם יקחו את רבי ברוך בער עמם לגרמניה הוא יהיה להם "קמיע" להצלחה]. הגנרל הגרמני ביקש להפגש עם רבי ברוך בער. תחילה חשבו להונות אותו, והציגו בפניו את חתנו הגאון רבי ראובן גרוזובסקי זצ"ל וסברו שישתפק בשיחה עמו, אך הגנרל לא נתן לשטות בו ודרש לראות את "ראבינער" בעצמו.

נכנסו ואמרו זאת לרבי ברוך בער, תגובתו היתה שהוא מוכן שהגנרל יכנס אליו אך רק בעוד חצי שעה. בנתיים נכנס רבי ברוך בער לחדרו ושקע בלימוד התורה. לאחר חצי שעה נכנס הגנרל הנאצי. רבי ברוך בער הרים את ראשו, הביט בגנרל ושאל אותו לרצונו. פחד בלתי מוסבר תקף לפתע את הגנרל. הוא קם, סב על עקביו ונמלט.

פעם אחרת אירע שהוכרז עוצר בעיר קמניץ. רבי ברוך בער היה שקוע בלימודו, ומתוך עומק שקיעותו יצא החוצה והחל להסתובב ברחובה של עיר, טרוד כולו בעיונה של תורה. פטרול צבאי שעבר במקום ראה יהודי זקן שמשותב בניגוד להוראות, עצר אותו ולקח אותו לבית המעצר.

גויה בת העיירה שהבחינה בכך רצה בבהלה אל השוטרים ואמרה להם: "השתגעו? עצרתם את הראבינער! אתם מתחילים עם איש קדוש!"

הם שיחררו אותו במקום.

הלמות עמלים

סגולת תורתו של הצדיק...

סיפר הגר"ש שדרון זצ"ל: פעם נכנס הרב **מפוניבז' - הגרי"ש כהנמן** זצ"ל אל החזן איש ושאל אותו, האם לעשות ביטוח לשיבת פוניבז' מפני שריפות או הפצצות. השיב לו החזן"א שאין צורך לעשות שום ביטוח, שהרי הישיבה מבוטחת כל זמן שרבי אליעזר נמצא בה. ואכן לא קרה בישיבה דבר, ואולם שבוע לאחר פטירתו של רבי אליעזר, פרצה שריפה בישיבה.

מיהו היה אותו רבי אליעזר שהחזן"א סמך על סגולת תורתו? הוא היה תלמיד חכם מופלג וצדיק נשגב משרידי קלם, שקבע את מקום מושבו בישיבת פוניבז', בה למד ובה קבע את מגוריו.

על גדולתו הסגולית של רבי אליעזר ניתן ללמוד מן העובדה, שמידי שבת בשבתו היה לומד מסכתות שבת ועירובין בעל פה, אך השכיל להצניע את עצמו ואת טיבו מן הסביבה, ורק לעת זיקנותו החל לגלות מעט מגדלותו. מעולם לא שכב במיטתו, אלא היה יושב על מטתו ולומד, ומפעם לפעם היה משעין את עצמו על מקלו ומתנמנם. ומשניעור היה חוזר מיד ללימודו.

שאל אביך ויגדך

שלא להוציא שם רע על זולתו ועל כל מעשי השי"ת ובמיוחד בא"י!

נלמד מהפסוק: "וינסו אותי זה עשר פעמים" (פרק יד-כב)

ואמרו חז"ל: בא וראה כמה גדול כח של לשון הרע. מנלן? ממרגלים. ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כד. המוציא שם רע על חברו על אחת כמה וכמה (ערכין שם). וצ"ב: אם הוציאו שם רע רק על עצים ואבנים מדוע נענשו בעונש כה חמור? אלא משום שיש בהוצאת שם רע, חסרון נוסף, שמגנה את מעשה השי"ת. ובמיוחד חמור הדבר כשהוא נסוב על ארץ ישראל אשר בחר בה ה' וקידשה מכל הארצות.

בזה שנענשו המרגלים בעונש כה חמור על הוצאת דיבה על עצים ואבנים אף שאינם חשים צער הכלימה, מלמדת אותנו התורה עד כמה יש להקפיד לראות את כל עניני הבריאה בעין יפה, ובמיוחד בא"י המקודשת מכל הארצות, וק"ו שיש לראות בכל אדם, שהוא נזר הבריאה, רק את מעלתו והטוב שבו. ולא את חסרונו!

וארץ ישראל המקודשת מכל הארצות ונקראת פלטרין של מלך, היא המעולה והתכלית של כל הארצות, וכלשון הרשב"א (בחידושי אגדות-תענית): "ארץ ישראל שהיא העיקר נקראת "ארץ" סתם, כי היא תכלית הכוונה... וכל מה שהוא טפל לה, נקרא "חוצות" מלשון "חוץ", רצונו לומר, דבר שהוא חוץ לעיקר.

הגאון מהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל היה אומר: א"י השתבחה שהיא "זבת חלב ודבש". כאן נרמז סגולתה המיוחדת של א"י שהיא כטבע החלב והדבש: אף שכל דבר היוצא מן הטמא טמא. אך בב' אלו ישנה הסגולה להפוך את הטמא לטהור (חלב שראשיתו אדם, ודבש מהדבורים) וזהו שבחה של א"י שמסוגלת למשוך טהרה על הטמאים שנכנסים בה.

באחת משיחותיו (כג חשון תשמ"ה), אמר כ"ק אדמו"ר מסולונים בעל ה"נתיבות שלום", שפעם אחת לאחר שאירעה מגיפה קשה בארץ ישראל (לפני יותר ממאה ועשרים שנה) אמר בעל "יסוד העבודה" כי מצינו במסורה ב' פעמים תיבת "דרש": א) "ואת שעיר החטאת דרוש דרש משה והנה שורף" ב) "ארץ אשר ה' אלוקיך דורש אותה". לרמז כי א"י תמיד היא שרויה במצב של "והנה שורף". נדמה כאילו עוד מעט הכל עולה בלהבות וכלה ח"ו. אבל דוקא בשעה כזו מתחוויר לכל שהיא "ארץ אשר ה' דורש אותה" וכי "תמיד עיני ה' אלוקיך בה", להעמיד רווח והצלה ליהודים. תמיד בכל משבר ומצב קשה מתגלית שוב לעין כל ההשגחה העליונה הפרושה על א"י, והכל שב לקדמותו.

הוסיף ה"נתיבות שלום": "פעם בשעת מלחמה ויאוש נשאלתי מציבור מודאג: "מה יהיה? ועניתי: מה יש לדאוג, הרי מאז דברי "יסוד העבודה" הנ"ל מלפני ק"כ שנה, כל אותם שנים שחלפו מאז, היו שרשרת רצופה של מאורעות קשים בא"י, שבכל פעם היה נדמה כי "הנה שורף" ממש, ותמיד ברגע הקריטי ביותר התגלה כי זו ארץ אשר עיני ה' דורש אותה".

חשוב לזכור כי ישנה הצלחה מיוחדת בלימוד התורה כשהיא בארץ ישראל. שהרי מובא בתד"א רבה (פרק יח) שכל ת"ח שיושב ועוסק בתורה, כביכול הקב"ה יושב כנגדו ושונה עמו. והיינו שהוא מוקף בהשראת השכינה, וזה במיוחד בא"י כדברי חז"ל (מדרש שוחר טוב-ק"ה): "אתה מבקש לראות את השכינה בעולם הזה? עסוק בתורה בארץ ישראל!"

ומובא מהגאון רבי יעקב עמדין זצ"ל (בקונטרס סולם בית אל) בקשר למבואר בגמרא מהפסוק "חרב על הבדים" שצריכים ללמוד דוקא בחברותא, שכל דין זה נאמר רק בחו"ל, שהרי כל האמראים, בעלי המימרות, התגוררו בבבל. אבל בא"י, ארץ הקודש, אוירא דא"י מחכים ויכולים ללמוד ביחיד ולהצליח (כמו שראינו בעינינו אצל הגרי"ש אלישיב זצ"ל).

ופעם התבטא הרב מפוניבז' - הגרי"ש כהנמן זצ"ל: "כשם שאין דומה עולם הזה לעולם הבא, או ימי החול לשבת קודש. כך אינו דומה לימוד התורה בחו"ל ללימוד התורה בארץ ישראל".

"בזכות ארץ ישראל תצליח..."

בכל עת היו עיניו וליבו של הגרי"ל דיסקין זצ"ל נתונות לעלות ולחונן את עפרה של ארץ ישראל, באומרו כי על הארץ נאמר מפורשות "תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה" ועליה משגיח השי"ת מעל כל הארצות שבעולם.

פעם נכנס אליו יהודי והתאונן בפניו על שאינו רואה הצלחה במסחרו. הוא מנסה בעסקים שונים אבל אינו מצליח. נענה לו רבי יהושע לייב ואמר לו כי יעלה לארץ ישראל, ושם בוודאי יראה ברכה בעמלו, שכן חשיבות מיוחדת יש לה לארץ ישראל.

אך עדיין לא נחה דעתו של האיש, הן כל בני משפחתו מתגוררים בחו"ל, ואינו יודע איזה קבלת פנים תהיה לו בארץ ישראל והאם תאיר לו שם ההצלחה פנים, ולמה זה עליו לעזוב הכל ולעלות ארצה?

אמר לו רבי יהושע לייב: "הנה הפסוק אומר "תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה עד אחרית שנה". המילה מראשית כתובה כשהיא חסרה באות א' - "מרשית", ללמדך, כי אפילו אם אתה רש ואביון, הרי שבזכות ארץ ישראל תצליח ושם תתעשר..."

ואמנם עשה האיש כאשר המליץ לו הגרי"ל דיסקין. הוא עלה לארץ ישראל. ובארץ הקודש ראה ברכה והצלחה בכל מעשי ידו, ונתעשר בעושר רב.

באהלי צדיקים

חן המקום על יושביו...

מעשה ביהודי מפולין שעלה לארץ ישראל, אך משום-מה לא יכול היה להתרגל לתנאי החיים שבה, נכנס היהודי אצל הרה"ק רבי שמחה בונים מאוטרזק זצ"ל, ובא לקחת ברכת פרידה כדי לחזור לפולין מקום מגוריו הקודם.

נאנח הרבי אנחה עמוקה ואמר לו: "מרחם אני עליך מאוד, כפי הנראה לא מצאת חן בעיני ירושלים, שכן אילו מצאת חן בעיני, היתה ירושלים מוצאת חן בעיניך..." הדברים שיצאו מן הלב נכנסו ללבו של אותו יהודי. הוא שינה דעתו ונשאר לדור בירושלים.

חיבת הארץ...

כל ימיו התגעגע כ"ק האדמו"ר מפיטסבורג זצ"ל (בעל האמונת אברהם) לעלות לארץ הקודש. וכמו שכתב: "כמה דמעות שפכתי כבר לפני הבורא ית"ש, שלא אהיה אני ובני ביתי ויוצאי חלצי, מגורשים ח"ו מלהסתופף בנחלת השי"ת..."

וכשזכה לעלות והגיע לראשונה לאחת הערים ברכבו של מקורבו, ביקש: "הבה נעצור את הרכב ונרד" - "לשם מה?" - שאל הנהג. והרבי משיב: "לבי עולה על גדותי. מוכרח אני לצאת במחול מרוב שמחה!" לא יכולתי לסרב. עצרתי בצידו הדרך, האדמו"ר יצא עמי במחול תחת כיפת השמים. העוברים ושבים הביטו בנו בתדהמה..."

והיה נוהג האדמו"ר שכל אימת שהיה יוצא מארץ ישראל לחו"ל, כשהיה מגיע ליד כבש המטוס, היה נופל ומשתטח מלוא קומתו ארצה, מתרפק על אדמת הקודש, מנשקה, ונפרד ממנה ברוב חיבה ובדמעות שליש, וכך היה הדבר חוזר ונשנה כשחזר מחו"ל לארץ ישראל.

מתוך מאמר לזכרו

תשתפכנה אבני קודש...

ברגעים של גילוי לב, סח פעם הגאון רבי חיים יעקב לוי זצ"ל לבנו: הייתי דבוק בתורת ארץ ישראל, וקשה היה לי עד מאוד כששלח אותי אבי [הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל] ללמוד תורה בחו"ל אצל הגאון רבי ברוך בער לייבוביץ זצ"ל. בטרם עליתי לרכבת לקחתי איתי כמה אבנים מארץ ישראל בכיסי, כדי שאוכל תמיד לחוש את אבני ארץ הקודש."

"אך טרם יצאה הרכבת, פרצתי בבכי ואמרת: "מילא אני שמחוייב לקיים כיבוד אב וללמוד תורה, מותר לי לעזוב את הארץ, אבל אתן אבנים למה שאתן תעזובנה את הארץ?... נטלתי את האבנים והשלכתי אותן החוצה מבעד לחלון..."

דרך אבות

זמי בעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

קול דודי דופק ! / הרב נפתלי וינברג

ומה עם שאר התחומים החשובים והבוערים: קיימת ירידה במפלס שנאת-חינם? עלייה באהבת חינם לכל יהודי? דומה שמשמים אומרים לנו: רבות! הגיע הזמן להתעורר. האופוריה שהשתלטה עם המחשבה כביכול הנגיף נעלם, הפכה לדאגה עם ההיחשפות לעוד מקרי הדבקה ועוד - בחלקם בישיבות הקדושות ובתלמודי התורה.

האם נמתין מהצד עד שיעשה יותר גרוע? חלילה.

* * *

אמנם איננו רגילים לכתוב מאמרים בנוסח דרסטי, אך מה לעשות שאנו מצויים במצב דרסטי!

למרות זאת, כיהודים אופטימיים אנו סמוכים ובטוחים שכל הדברים הטובים עוד יתרחשו. אם עד כה עוד היו אנשים שלא חשבו שצריך לעצור. לעצור! ולהתבונן, ולתקן - עכשיו זה כן יקרה.

כי אנחנו חייבים, פשוט חייבים להכין את הבריאה לקראת ביאת משיח צדקנו.

ואיך מכינים? באמצעות ההשתדלות התמידית להשתפר עוד ועוד, עד שיהיה הדור "כולו זכאי".

כולנו יודעים שנאמר שמישיח יגיע או בדור שכולו-זכאי או בדור שכולו-חייב. האינסטינקט אומר לנו שכולו-חייב עוד עשוי חלילה להיות, אבל כולו-זכאי? איך זה יקרה!

והאמת היא הפוכה בתכלית: אין שום מציאות של כולו-חייב. עובדי השם היו תמיד וגם יהיו תמיד! (כבר בשעתו זממה כת "הפראנקיסטים" שר"י, ממשיכי ש"צ, לקלקל את כל עם ישראל במגמה להגיע לכולו-חייב אך המשימה הזדונית כמובן שלא עלתה בידם).

* * *

האמנם זה מציאות? לטעון לפני 100 שנה שיש בידנו להפוך את הדור לכולו-זכאי, היה נשמע כמשהו דמיוני. אבל התפתחות התקשורת והתחבורה בשנים האחרונות מאפשרות לנו כיום להגיע אל כל יהודי ויהודי.

אמנם, זה לא יקרה אם אנחנו לא נהווה את הדוגמא האישית. רק ברגע שהגביע הפרטי שלנו יהיה מלא עם יין טוב, הוא יגלוש מכל עבריו וישפיע על כל השאר רוב שפע וברכה.

נשפר את התנהגותנו, וכך נזכה להיות אור לגויים, וגם אור ליהודים... העולם כולו מוכה מהמגפה, וזו השעה שאנחנו צריכים להתייצב ולהראות לכולם דוגמא של חיים על פי ערכים רוחניים, של תורת חיים, דרך ארץ ואהבת חינם.

הפעילות הזו לא מתחילה בחוץ, כי אם בפנים. אצלנו. בקרבנו. ברגע שנעשה זאת זה יקרין החוצה עד שנזכה להתממשות "והיה ד' למלך על כל הארץ"!

נתאר לעצמנו 'אגואיסט' שחוטף מכל הבא ליד, וכאשר מעירים לו על התנהגותו הוא טוען בלהט שהוא לא רק צודק - כי אם מקיים מצווה!

-איזו מצווה?

לשמוע בקול חכמים!

-דהיינו?

חז"ל הרי אמרו "בשבילי נברא העולם". אני מקיים את זה למעשה...

כל בר-דעת מבין שהברנש טועה. משמעות "בשבילי נברא העולם" בדיוק הפוכה: קיים משהו בעולם שרק אני יכול לתקן. שרק אני מסוגל לתרום - ואני חייב את זה לעולם שכן "בשבילי נברא העולם"!

* * *

לפני שבועיים, ושלוש, עוררנו והזכרנו שכל מה שמתרחש בעולם הוא בשביל ישראל. ומתוך המשמעות הנ"ל: הצרות באות לעורר אותנו שעלינו לתקן משהו, לתרום לעולם חלק מסוים שעדיין חסר בו. והאחריות הזו מוטלת בעיקר על כל אחד ואחד מאתנו - יהודים שומרי תורה ומצוות.

האם בשלב זה אנחנו כבר יכולים לבשר על המהפך שהתרחש לטובה? לצערנו עדיין לא, למרות שמאחורינו כבר שלושה חודשים בצל הקורונה.

ננסה לדמיין שלפני חצי שנה בסך-הכל היו אומרים לנו: לוי-יצויר שחס וחלילה ישלח הקב"ה מגיפה לעולם, שאנשים ייכלאו בבתים שלהם, שישתובבו ברחוב עם מסיכות, שיערכו חתונות בהיקף של יום-הולדת וכו' **כיצד אתם מתארים את המהפך הרוחני שיעבור על עם-ישראל?**

כולנו היינו מתארים בקלות את המהפך האדיר שדבר כזה היה מחולל. אך האם זה קרה? האם לשאלת-הסקר אודות כמות המתחזקים בתקופה זו (שפרסמנו במאמר הקודם) זכינו לאלפי משיבים חיוביים?

אז האם חלילה וחס עלינו להסיק שסוף כל סוף אנשים רוצים להמשיך את החיים שלפני הקורונה? שמה שמטריד אותם בעומק ליבם זה בעיקר תנאי הקיום הפיזי?

* * *

נתייחס יותר נקודתית לאחד מנושאי החיזוק בהם עסקנו: שיחות-חולין בבית הכנסת. על הנושא הזה יצא מכתב מגדולי הדור, ודומה שאין אדם מדון ועד באר-שבע שלא שמע על החובה להתחזק בתחום זה. האם המקומות בהם חל מהפך בתחום זה, לא מהווים כתב-תביעה למקומות בהם הדבר עדיין לא נעשה?

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**